

Zápis ze zasedání Výboru pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích konaného dne 24. června 2022

Místo a čas schůze: Strakova akademie a online platforma Webex Meetings (13:00 - 15:30)

Přítomné členky a členové:

	Jméno	Organizace
1.	Čubanová Kamila	Byznys pro společnost
2.	Decroix Eva	ODS
3.	Drbalová Vladimíra	Svaz průmyslu a dopravy
4.	Fellegi Zuzana	nezávislá odbornice
5.	Homfray Šárka	ČMKOS
6.	Hrbková Lenka	Masarykova univerzita
7.	Janšová Eliška	nezávislá odbornice
8.	Jílková Marie	KDU-ČSL
9.	Kos Mottlová Markéta (předsedkyně)	Fórum 50 %
10.	Křížková Alena // Zástup: Marková Volejníčková Romana	Sociologický ústav Akademie věd
11.	Lepš Jakub	TOP 09
12.	Pivoňka Vaňková Pavla // Zástup: Walek Czeslaw	STAN
13.	Smolíková Marta	Otevřená společnost
14.	Šípová Adéla // Zástup: Kolaříková Zuzana	Piráti
15.	Varhol Claudia	Svaz měst a obcí

Omluveny/i:

	Jméno	Organizace
1.	Hejzlarová Eva	Univerzita Karlova
2.	Jurajda Štěpán (místopředseda)	CERGE-EI
3.	Malá Taťána	ANO
4.	Simerská Lenka	MPSV
5.	Špondrová Pavla (místopředsedkyně)	nezávislá odbornice

Hosté/hostky:

	Jméno	Organizace
1.	Ali Doláková Petra (stálá hostka)	nezávislá odbornice
2.	Daniell Adámková Tereza	režisérka
3.	Haas Karel (stálý náhradník)	ODS
4.	Šenk Adam (stálý náhradník)	Piráti
5.	Šimáčková Laurenčíková Klára	zmocněnkyně vlády pro lidská práva
6.	Turek Matouš	Zakroužkuj ženu

Sekretariát Výboru pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích (dále jako „Odbor“): Radan Šafařík, Monika Šamová, Nikola Viktorinová

Z celkového počtu 20 členek a členů Výboru pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích (dále jako „Výbor“) bylo přítomno 15 osob s hlasovacím právem, Výbor tedy byl usnášeníschopný.

Ad bod 1 – Úvod, schválení programu a informace o plnění úkolů z předchozího jednání Výboru

Předsedkyně Výboru, M. Kos Mottlová, přivítala všechny přítomné členky a členy a zmocněnkyni vlády pro lidská práva K. Šimáčkovou Laurenčíkovou. V úvodu uvedla, že se jedná o první jednání Výboru v novém funkčním období, které bude spíše informačního charakteru.

V souvislosti se změnou funkčního období došlo k obměně některých členek a členů především v souvislosti se zástupci a zástupkyněmi politických stran a hnutí. Jmenovací dekrety mají fyzicky přítomné členky a členové před sebou, online přítomné a přítomní jej obdrží na některém z dalších jednání (případně je Odbor může zaslat poštou).

Následně představila M. Kos Mottlová níže uvedenou podobu návrhu programu:

1. Schválení programu a informace o plnění úkolů z předchozího jednání Výboru	M. Kos Mottlová, N. Viktorinová
2. Volby do zastupitelstev měst a obcí a do Senátu 2022 – aktuální stav přípravy kandidátních listin	M. Kos Mottlová, členky a členové Výboru
3. Představení aktualizace manuálu pro politické strany a hnutí (15 tipů, jak podpořit ženy uvnitř politických stran a hnutí)	N. Viktorinová
4. Násilí na ženách v politice	L. Hrbková, členky a členové Výboru
5. Informace o připravovaném dokumentu „Skleněný strop“	T. Daniell Adámková
6. Plán práce Výboru na léta 2022 - 2023	M. Kos Mottlová, členky a členové Výboru
7. Různé	

O návrhu programu proběhlo hlasování: 13 pro, 0 proti, 2 se zdržel/a (z toho nehlasoval/a: 2). Návrh byl přijat.

Následně M. Kos Mottlová předala slovo K. Laurenčíkové Šimáčkové, která také přivítala všechny přítomné a uvedla, že považuje agendu Výboru, tedy vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích, za klíčovou a důležitou. Dále uvedla, že ve prospěch dané agendy se vyjádřil také předseda vlády P. Fiala během posledního jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jen „Rada“), kde explicitně vyzdvihl například téma zastoupení žen ve vědě.

Dále podpořila návrh plánu práce, o jehož schválení bude členstvo hlasovat v rámci bodu č. 6, poděkovala všem přítomným a uvedla, že se těší na budoucí spolupráci.

M. Kos Mottlová dále předala slovo N. Viktorinové.

N. Viktorinová nejprve Výbor informovala o plnění úkolů z minulého jednání Výboru. V průběhu tohoto roku je v plánu v návaznosti na některé z úkolů zařadit na program jednání Výboru hned několik témat, a to sice téma násilí na ženách v politice, téma vyrovnaného zastoupení žen a mužů mezi státními zaměstnankyněmi a zaměstnanci a téma kvalifikačních kritérií při přijímání zaměstnankyň a zaměstnanců. Jedno z témat (násilí na ženách v politice) je zařazeno na dnešní program jednání.

N. Viktorinová shrnula manuál pro nové členky a členy Výboru, který byl členstvu zaslán před jednáním. V případě politických stran a hnutí mohou být za každou politickou stranu/hnutí ve Výboru dvě osoby, muž a žena, přičemž jedna z nich je stálým/stálou náhradníkem/náhradnicí. Stálý/á náhradník/náhradnice má právo hlasovat v případě neúčasti členky/člena na Výboru a účastnit se jednání Výboru. Možnost hlasování pro náhradnice/náhradníky neplatí v případě hlasování per rollam. Pro bližší informace odkázala N. Viktorinová na statut Výboru¹ a informovala členstvo, že po novém jmenování má Výbor celkem 20 členek a členů.

N. Viktorinová dále shrnula aktuální vývoj v souvislosti se *směrnicí Evropského parlamentu a Rady o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy dozorčí rady / nevykonávanými členy správní rady společností kotovaných na burzách a o souvisejících opatřeních* (dále jako „Směrnice o zlepšení genderové vyváženosti“). Cílem Směrnice o zlepšení genderové vyváženosti je zlepšení genderové vyváženosti mezi členy dozorčích rad či nevykonávanými členy správních rad společností kotovaných na burzách.² V první polovině června 2022 dosáhly Rada EU a Evropský parlament předběžné politické dohody, která byla následně potvrzena na jednání Výboru stálých zástupců vlád členských států Evropské unie (Česká republika se hlasování zdržela). K formálnímu schválení by mělo dojít na podzim tohoto roku, následně začne běžet transpoziční lhůta, která byla z původních tří let zkrácena na dva roky. Znamená to tedy, že Česká republika musí do dvou let Směrnicí o zlepšení genderové vyváženosti transponovat a bude tedy vyžadováno přizpůsobení českého právního řádu. N. Viktorinová dále informovala, že téma bude zařazeno na další jednání Výboru a s největší pravděpodobností k němu vznikne pracovní skupina.

M. Kos Mottlová následně Výbor informovala o posledním jednání Rady, které se uskutečnilo dne 7. června 2022. Jednalo se o první jednání Rady v novém funkčním období. Jednání se zúčastnila zmocněnkyně vlády pro lidská práva a částečně také předseda vlády. Rada na jednání diskutovala především své priority na příští období, a to v návaznosti na Strategii rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 (dále jako „Strategie 2021+“) a na plánovanou činnost výborů a pracovních skupin. Za Výbor byly představeny priority související s podporou diverzity v obchodních společnostech, osvětovými a vzdělávacími aktivitami a přípravou variant legislativních opatření k podpoře vyrovnaného zastoupení žen a mužů v politice. Zároveň Rada přijala usnesení k podpoře vyrovnaného zastoupení žen a mužů mezi vystupujícími v rámci připravovaných akcí během českého předsednictví v Radě EU.

¹ Blíže viz https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/vyrovnane-zastoupeni-v-politice-a-rozhodovani/Statut_Vybor_pro_vyrovnane_zastoupeni_od_27-brezna_2017.pdf.

² Bližší informace k aktuálnímu vývoji Směrnice o zlepšení genderové vyváženosti jsou dostupné zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/gender-balance-corporate-boards/?fbclid=IwAR0e33ifx1S226EVWiXKEOWQKc8nW3Luw2LVlaPWYSNVW01UkWxP730jNGY>.

Ad bod 2 – Volby do zastupitelstev měst a obcí a do Senátu 2022 – aktuální stav přípravy kandidátních listin

V úvodu M. Kos Mottlová předala slovo N. Viktorinové, která představila Závěrečnou zprávu volebního expertního týmu Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) při Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). Volební expertní tým doporučil České republice zaměřit se mimo jiné na podporu účinné účasti žen na veřejném a politickém životě a rozhodování ve veřejném a politickém životě. Mělo by být zvaženo zavedení zvláštních opatření ke zvýšení počtu žen ve volených funkcích. Mimo jiné by mohl být zaveden systém spojující veřejné financování stran s požadavkem na provedení genderového auditu s cílem přezkoumat stávající vnitrostranické postupy, které omezují spravedlivé zastoupení žen ve stranických strukturách.³

M. Kos Mottlová otevřela rozpravu k tomuto bodu a vyzvala zástupkyně politických stran a hnutí, aby informovali o aktuálním stavu příprav kandidátních listin. V diskuzi vystoupili C. Walek za STAN, J. Lepš za TOP 09, E. Decroix a K. Haas za ODS, M. Jílková za KDU-ČSL (prostřednictvím chatu) a Z. Kolářiková a A. Šenk za Piráty.

Zástupce a zástupkyně politických stran a hnutí se ve většině shodli na tom, že kandidátní listiny jsou zatím stále ve fázi příprav. Následně proběhla diskuze k systémovým překážkám a celospolečenským bariérám v politice, neslučitelnosti politiky s rodinným a soukromým životem a podpurným vnitrostranickými opatřeními v rámci jednotlivých stran a hnutí. Na návrh M. Kos Mottlové přislíbili zástupci a zástupkyně politických stran a hnutí zaslání dat týkajících se zastoupení žen a mužů na kandidátních listinách a mezi kandidujícími do Senátu, až budou plně k dispozici.

V závěru bodu vystoupil M. Turek, který představil plánované aktivity iniciativy Zakroužkuj ženu.⁴ Uvedl, že v chystané kampani se zaměří mimo jiné na vysvětlování rozdílů mezi preferenčními hlasy a panašováním a na celkovou osvětu spojenou s podporou většího zájmu o oblast politiky mezi voliči a voličkami.

V průběhu projednávání tohoto bodu klesl počet přítomných členek a členů Výboru na 14.

Ad bod 3 – Představení aktualizace manuálu pro politické strany a hnutí

M. Kos Mottlová předala slovo N. Viktorinové, aby Výboru představila aktualizaci manuálu pro politické strany a hnutí „15 tipů, jak podpořit ženy uvnitř politických stran a hnutí“ (dále jako „Manuál“), jehož předfinální verzi obdrželi členky a členové v podkladech. Manuál byl poprvé zveřejněn v roce 2018. Aktualizace Manuálu bezprostředně souvisí s plněním opatření ve Strategii 2021+. Aktualizace probíhala ve spolupráci s Fórem 50 %. Politické strany a hnutí byly v průběhu minulého roku osloveny k zaslání dat a doplnění příkladů dobré praxe souvisejících právě s tématem podpory žen uvnitř politických stran a hnutí.

N. Viktorinová dále uvedla, že cílem Manuálu je poskytnout českým politickým stranám a hnutím napříč politickým spektrem konkrétní doporučení a osvědčené nástroje, jak podpořit větší zapojení žen do politiky (mentoring, síťování, ženské frakce, podpora sladování, vzdělávání, transparentní vnitrostranická pravidla atd.). Manuál mimo jiné také shrnuje vývoj

³ Blíže viz Příloha č. 1.

⁴ Blíže viz <https://zakrouzkujzenu.cz/>.

zastoupení žen v české politice, dále obsahuje data k zastoupení žen v politických stranách a hnutích.

N. Viktorinová závěrem požádala členky a členy, aby jí v nejbližší době zaslali připomínky k Manuálu. Po zpracování všech připomínek bude Manuál rozeslán členstvu Výboru a zástupci a zástupkyně politických stran a hnutí budou požádáni o distribuci v rámci politických stran a hnutí.

M. Kos Mottlová otevřela rozpravu k tomuto bodu a vznesla připomínku, aby Příloha č. 5 v Manuálu byla zařazena před přílohovou část.

S ohledem na omezené časové možnosti T. Daniell Adámkové, navrhla M. Kos Mottlová předřazení bodu č. 5 (Informace o připravovaném dokumentu „Skleněný strop“). Členky a členové Výboru s návrhem souhlasili.

Ad bod 5 – Informace o připravovaném dokumentu „Skleněný strop“

M. Kos Mottlová předala slovo T. Daniell Adámkové, aby Výbor informovala o připravovaném dokumentu „Skleněný strop“.

T. Daniell Adámková uvedla, že se jedná o nezávislý dokumentární film v produkci Perfilm, který získal podporu Státního fondu kinematografie. Film by měl přinést autentickou výpověď o životě žen v české politice, a to především pohledem do zákulisí za běžný mediální obraz. Prostřednictvím dlouhodobého sledování několika žen i mužů v české politice bude sledován vývoj v tématu genderové rovnosti na pozadí vývoje společnosti v době celkové krize hodnot.

Aktuálně je film ve fázi vývoje a zatím se do natáčení zapojilo několik političek z KDU-ČSL a Pirátské strany. O zapojení dalších političek se aktuálně jedná.

T. Daniell Adámková dále uvedla, že by velmi uvítala, pokud by bylo možné skrze Výbor získat další političky a politiky a odbornice a odborníky, kteří by se do filmu mohli zapojit.

M. Kos Mottlová otevřela rozpravu k tomuto bodu a dotázala se na časový harmonogram.

T. Daniell Adámková odpověděla, že se jedná o časosběrný a observační dokument. Předběžně je natáčení zamýšleno na 4 – 5 let. Bude však záležet na mnoha faktorech a na tom, kdo a do jaké míry se do filmu zapojí.

M. Kos Mottlová poděkovala za představení chystaného dokumentu.

V průběhu projednávání tohoto bodu klesl počet přítomných členek a členů Výboru na 13.

Ad bod 4 – Násilí na ženách v politice

M. Kos Mottlová předala slovo L. Hrbkové, která představila problematiku násilí na ženách jako celosvětový fenomén a specifický typ násilí, které je genderově podmíněné. Zároveň se jedná o specifický typ politického násilí, jehož cílem je odradit ženy od aktivní politické participace.

Jedná se o téma, které se řeší také na mezivládní úrovni prostřednictvím různých organizací – například Meziparlamentní unie, která vytváří vlastní studie. Tématu se také čím dál tím

intenzivněji věnuje Organizace spojených národů (OSN), která v roce 2021 vydala pokyny k prevenci násilí na ženách v politice, které obsahovaly návrhy různých opatření. I přesto však v současnosti chybí dostatečné množství relevantních dat. Podle dat Meziparlamentní unie a výzkumu z roku 2016, reportovalo 25 % respondentek z řad političek má zkušenosti s fyzickým násilím a téměř 82 % respondentek zkušenosti s psychologickým násilím. Z výzkumu dále vyplynulo, že pachatelé násilí jsou kromě veřejnosti, pro kterou je typické online a psychologické násilí, také kolegové z vlastních politických stran. L. Hrbková dále zdůraznila dopady násilí na ženách v politice. Podle výzkumu z Velké Británie z roku 2019 dopady na ženy zahrnují pocit ohrožení a strachu a zároveň také vyhýbání se kontaktní kampani, což snižuje jejich šance na zvolení.

V souvislosti s online násilím zmínila L. Hrbková finskou studii obsahu komunikace vládních političek a politiků. Studie ukázala, že až 10 % veškerých komentářů, které političky a politici obdrželi jsou násilné a agresivní. Dále zdůraznila genderový aspekt daných komentářů – mnohem více nenávistných komentářů směřuje na ženy, zároveň mají komentáře specifický charakter (jsou více nenávistné a sexualizované).

L. Hrbková dále shrnula praxi ve Velké Británii, kde v návaznosti na šetření v roce 2018, v rámci kterého 20 % zákonodárců a zákonodárkyň reportovalo sexuální obtěžování, byl zřízen nezávislý orgán „Independent Complaints and Grievance Scheme“, který dané problémy nezávisle vyšetřuje.

V souvislosti s Českou republikou L. Hrbková uvedla, že není k dispozici dostatečné množství dat a zmínila případ související s Olgou Richterovou a kyberšikanou, které musela čelit na základě šířených dezinformací. Důležitým milníkem je také letošní rozhodnutí Ústavního soudu v souvislosti se stížností Kláry Kalibové (ředitelky organizace In IUSTITIA), která čelila nenávisti v e-mailové komunikaci. Ústavní soud rozhodl, že nenávistná online komunikace je trestným činem⁵.

Závěrem L. Hrbková shrnula přístupy a opatření, kterými se dá daný problém adresovat (výzkum, legislativní změny, podpora institucí a bezpečnostních a justičních složek, práce s veřejným míněním a médií).⁶

M. Kos Mottlová otevřela rozpravu k tomuto bodu.

R. Šafařík doplnil, že Odbor chystá v rámci projektu z Norských fondů⁷ prevalenční studii zaměřenou na online násilí sexuální povahy. Výstupy budou zkraje příštího roku představeny Výboru. Zároveň Odbor plánuje mapovací studii zaměřenou na to, jak je právním řádem České republiky poskytována ochrana obětem sexuálního násilí a obtěžování v online prostoru.

M. Kos Mottlová poděkovala za prezentaci a připomněla, že téma je navrženo také jako jeden z bodů v plánu práce a Výbor se mu tedy bude následující dva roky věnovat. Dále navrhla, aby Výbor navázal na pracovní úrovni spolupráci s Výborem pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách (například formou schůzky předsednictev obou Výborů). Případně by mohl Výbor navrhnout danou problematiku zahrnout například do připravovaného Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí 2023+, nebo jí zohlednit při revizi Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030.

⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 22. března 2022, sp.zn. III. ÚS 3006/21.

⁶ Blíže viz Příloha č. 2.

⁷ Blíže viz k projektu zde: https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/projekt_nf_2020/projekt-nf-183149/.

V průběhu projednávání tohoto bodu klesl počet přítomných členek a členů Výboru na 12.

Ad bod 6 - Plán práce Výboru na léta 2022 – 2023

M. Kos Mottlová informovala o tom, že Výbor pravidelně přijímá plán práce. Dříve byly plány pouze jednoleté, nicméně poslední přijímaný plán již byl nastavený na dvouleté období (2020 – 2021). Následně byl návrh plánu práce představen.

Členky a členové zároveň obdrželi návrh plánu práce na následující dva roky k připomínkám. Vzhledem k tomu, že tajemnice Výboru žádné předběžné připomínky neobdržela, tak M. Kos Mottlová otevřela diskuzi a dotázala se, zda má někdo nějaké připomínky či návrhy na doplnění.

Do rozpravy se nikdo nepřihlásil a M. Kos Mottlová tedy přistoupila k hlasování o schválení Plánu práce Výboru na léta 2022 - 2023⁸.

Výbor pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích

schvaluje Plán práce Výboru pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích na léta 2022 – 2023.

*O tomto návrhu proběhlo hlasování: 10 pro, 0 proti, 2 se zdržel/a (z toho nehlasoval/a: 2).
Návrh byl schválen.*

Ad bod 7 - Různé

M. Kos Mottlová předala slovo K. Čubanové z Byznysu pro společnost (dále jako „BPS“), která shrnula konferenci BPS s názvem Evropský den diverzity a informovala i o dalších aktivitách BPS v rámci Evropského měsíce diverzity v ČR.

Letošním tématem každoroční konference bylo propojování aktivit diverzity a inkluze napříč evropskými státy, firem a soukromé a veřejné sféry. Konference proběhla 27. května 2022 na půdě Poslanecké sněmovny pod záštitou předsedkyně Poslanecké sněmovny M. Pekarové Adamové, která se konference také zúčastnila. Záznam z konference je dostupný na webu.⁹

V rámci měsíce diverzity spousta firem realizovala aktivity, které BPS zveřejňuje na svém webu. Dále se BPS věnoval Indexu diverzity za rok 2021¹⁰, kterého se zúčastnilo 50 firem.

Firmy se aktuálně dle indexu věnují primárně vyrovnanému zastoupení žen a mužů, podpoře rodičů v práci, věkové a LGBT+ diverzitě. V souvislosti s vyrovnaným zastoupením žen a mužů

⁸ Plán práce Výboru na léta 2022 – 2023 je dostupný zde: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/vybor-pro-vyrovnanne-zastoupeni-zen-a-muzu-v-politice-a-rozhodovacich-pozicich-se-zabyval-problematikou-nasili-na-zenach-v-politice-197491/>.

⁹ Blíže viz <https://diverzita.cz/cs/akce-detail/evropsky-den-diverzity-diverzita-a-inkluze-mosty-k-budoucnosti-prace>.

¹⁰ Blíže viz https://diverzita.cz/upload/content/files/articles/V%C3%BDstupy%20me%C5%99en%C3%AD%20DISA_INDEX%20DIVERZITY%202021.pdf.

uvedla K. Čubanová, že řada firem již dnes zavádí procentuální měřitelné cíle a dlouhodobé strategie na měření posunu v souvislosti se zastoupením žen ve vedení.

R. Šafařík doplnil, že Směrnice o zlepšení genderové vyváženosti bude mít spíše symbolický význam, protože velká část firem si již dnes stanovila cíle (v České republice se Směrnice o zlepšení genderové vyváženosti dotkne přibližně 20 firem).

M. Kos Mottlová poděkovala všem přítomným a uvedla, že příští jednání Výboru proběhne pravděpodobně v září 2022. Závěrem ještě jednou požádala zástupce a zástupkyně politických stran a hnutí o zaslání dat o zastoupení žen a mužů na kandidátních listinách.

Jednání bylo ukončeno ve 15:30 hodin.

Úkoly vzešlé z jednání Výboru:

- 1) Zorganizovat pracovní setkání Výboru s Výborem pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života;
Zodpovídá: Odbor
Termín: co nejdříve
- 2) Diskutovat možnosti zapojení studentských organizací a mládežnických politických frakcí do činnosti Výboru;
Zodpovídá: Odbor
Termín: průběžně
- 3) Věnovat se tématu vyrovnaného zastoupení žen a mužů mezi státními zaměstnankyněmi a zaměstnanci;
Zodpovídá: Odbor
Termín: průběžně
- 4) Zařadit téma kvalifikačních kritérií při přijímání zaměstnankyň a zaměstnanců.
Zodpovídá: Odbor
Termín: co nejdříve

Schválila: M. Kos Mottlová (předsedkyně Výboru)

Zapsala: N. Viktorinová (sekretariát Výboru)